

1457

FRESE. JAKOB.

ECHO PÅ KON. CARL XII:s NAMS-DAG
STHM. 1715.

ECHO,
Å Sveriges allmänne
Frögde = Qwäden

Utryckt / på
Hans Kongl. Maj:ts
Wär Allernådigste Konungs
Konung CARL
den XII:tes

Sveriges / Giötes / och Wändes Konungs / 2c.

Högstbucnelige
Namns = Dag /

Wid ett Högst och Förmänt Samqwäm i Riddarhuset/
Den 28 Januarii 1715.

Då
Högstbemälte Hans Kongl. Maj:t

Kort tillförene ifrån de Öster hån belägne Orter / och sitt långwa-
rige wistande i Turckiet / sine Rifles gräntfor / til des trogne Inwånäres högsta/
men aldrig nog högt wärderade / hugnad / besökte / och sitt kära
Swea nådigt omsamnade /
I diupest underdånighet

Åf
JACOB FRESE, Wib. S.

STOCKHOLM hos JOH. H. WERNER, Kongl. Maj:ts
och Upsala Acad. Boktr. 1715.

 Hans Kongl. Maj:^{ts}
Vår Allernådigste Konungs

Högtbetrodde Man/

Råd och Cankellie Råd/

Den Högwålborne Herre/

M E R R

Brefwe GUSTAF
CRONHIELM,

Brefwe til N. N.

Min Nådige Herre.

Såga Herre / Kongens Råd /
Eronans Stöd / vårt Swerges styrka /
I / hwars wisshet / alla dyrka /
Opnen mig Er gunst och Råd.

Erans

135
Hans Kongl. Maj:^{ts}
Vår Allernådigste Konungs /
Högtbetrodde Man /

General Lieutnant och Gouverneur,

Högwålborne Herr

BARON,

JACOB
BURENSKIÖLD,

Fri Herre til N. N.

Min Nådige Herre.

Rikets Prydna / Landets Pris /
Zapperhetens kloka Regel /
Manna-Götars klara Spegel /
Dygds behag / och Flits bewis.

Fale

Arans egen Foster-Son/
En af Dygdens äldsta vänner/
Den hon för sin Frende känner/
Född til stor och mycken mon.
Får min arla ungdoms värf/
Med Ert Dyra Namn förseglas?
Låt här på Er Stempel präglas/
Och de swaga Rimen stärk.
Hwar så synes skäl och fog/
Gie mig litet af Ert tycke/
Hwad I kunnen/ är förmycke/
Hwad I wiljen/ thet är nog.

Eders HögBrefl. Excellences,
Min Nådige Herres/

UnderdånödmuBefte
tienare/
JACOB FRESE.

Fale Bures efter: Att/
Som en fordom Tapper Mader/
Burenskiölders Börde: Fader/
Son/ i För: Förälbrars fiät.
Gouverneur i Skåne-Land/
Tit Ert blotta Namn mig kallar/
Att/ hwad gunstigt I befaller/
Skiöta/ med min låga hand.
Låt en gniffa af Er glöd/
Mig med hulda blickar fågna/
Och försmå ej til at hågna/
Hwad jag första gången böd.
För skal Himlen gå i qwas/
Floden mot sin källa sika/
Ljus och Mörker blifwa lika/
För'n min wördnad släcknar af.

Eders Excellences
Min Nådige Herres/

UnderdånödmuBefte
tienare/
JACOB FRESE.

Stormåchtigste Allernådigste KONUNG.

Beriges Hulde MONARCH, Stor-Måchtige Prinz uti Norden/
 Nådande Rike och Land/ Regenters åra på Jorden!
 Werldenes under och skräck/ med Gud thes ifrige tuchtan/
 Eråttsige Dråttars hämd/ Ein orvånners billige fruchtan/
 Mandoms myndige wårn/ förtrycktas hugnad och hågnad/
 Uslas nådige flydd/ Tu Landsens Fader och fågnad;
 Kast uti wanliga Dygd en blick/ af Thronene neder
 Styr mitt håpnade mod/ som til Ein Åra och heder/

Med

Med enfalliga dicht/ och ojämt jämfade rader/
 Efter åmne och råd/ täncktt wisa mig hiertliga glader:
 Skulle ej liufliche slag/ och behag/ mig i Konstene fela/
 Wore jag willig i dag långt högre thona och spela;
 Spela så Orphei Konst/ sitt ewiga wårde sku sakna/
 Spela så liflöft alt til lufs skull wäckas och wakna.
 Doch fast tungan å tung och handen tröttnar och barrar/
 Singrarne stelade stå/ samt strängen slafnar och snarrar/
 Fast then konstige Mo och wånaste Jungfru Thalia,
 Synes ha forgen i hand til den jag årnade fria.
 Skal ej lättliga/ det/ mitt upsåts främjande skräma/
 Hon tör låta sig ån (ho wet) til nåde beqwåma.
 Thersfore jag all skräck långt från mig dierfliga kastar/
 Samt med Offer i hand/ nu til titt altare hastar/
 Och med wördliga mine, mitt rökward gladliga tånder/
 För Dig/ wårdige Prinz/ med fast obewärdade händer.
 Låt nu/ Nådige Kung/ låt Dig nu tackliga falla/
 Hwad min ringhet skref/ och tänck: Alt kunna ej alla.
 Himlen låter i Nåd sin dag ju dagliga dagas/
 Så then Menige Man/ som them om Cronone dragas;
 Solen sänder ock Ljus så til the nedrige dalar/
 Com til resige Berg/ och präcktigt zirade Salar:
 Så instyckes jag ock/ min Sol/ min nådige hågnad/
 Alt mitt alt/ uti alt/ tu allas alfware fågnad/
 Så instyckes jag och/ at knapt Ein Nåde å smårre/
 Thet jag diupast ber/ Stormåchtigste Konung och Herre!

Ad

Ad
SERENISSIMUM PRINCIPEM,
HOLSATIÆ,
&
AUDITORES.

Du af Kongliga Stam/ utsprukne Konglige Telling/
Som med Förstarne främst får gå uti Urf/ och i delning.

* * *

J utaf Blod/ af Mandom och Mod/ af Wisdom och Seder/
Burne til Ura och Dygd/ och födde til Höghet och Heder/
Gif mig och Nådiga an/ fast jag som i äldrene späder/
Er och min Herres Läf/ ej rätt tilbörliga qwäder.
Kan med gyllene Band jag Honom ej wärdliga binna
Stänker och Gåfwor af Gull/ wil wiljan wäldeli winna.
Kan min lägmåla mun/ Thes Dygd ej konstliga prisa;
Min ärebådige Sial wil doch sin wördna bewisa.
Slit Ehr ynnest skal af mig/ den henne må söka/
Som min glädie förök/ Ert Läf så wida föröka.

Ed

Si sannas du i dag/ på Owar Solett lyser;
En sinder Morgon gör/ en härlig Middags qwall.
Wart Ode Mot och Med/ i sine Camrar hyser;
Den Wintren plågat har gör Wärens wärma säll.
Så flytta hwar om an/ Moln/ Solstien/ Sorg och gaman;
På Motgång följer Frögd: Ty glädiens allesamman.

Up/ stöter i Basun/ och låter Strånger klinga/
At dubbelt Fågne-Lind/ til Solens gränstap hörs;
Låt Sverige öfwer alt i alla Klockor ringa;
Ett Jubilate, som til andra Werlden spörs.
Så waren ock til Frögd I Sångsens Döttrar sugre/
Ja/ Jorden glädte sig/ och Himlen Echo sware.

Som när en Siöman trälst utur en öppen fara/
Tillika all sin Sorg/ med faran eftersatt;
Som när en qwinna ser sig wäl förlofsad wara/
Sin förwa fruchtan dömt til glömskans långa natt/
Så wele wi war Sorg nu afwen platt fördränka
Och i en gläder Tid på glädien enstelt täncka.

Ja ware Sorgen sänd så widt sig Swidjod sträcker/
Så widt i längd och bredd thet Grund och Gränser stä/
Så widt som Siö och Strand kring hennes Bomar räder/
Bort i landflychtighet til olycks fullor blå.
Och se'n hon sådt förläf sig tar sitt sate gädra/
Så må hon dag om dag/ sig i sig self förörä.

Men wi/ som länge nog war Sorge-börda burit/
Wi draga af wårt Flor och mörka Dmke-dräckt.
Wär swarta Sorge-Snibb/ som motgångs handen skurit/
Skal stifta sig i hwidet; thet står på mera täckt;
Sörg hwem som sörja wil then tiden är förleden/
Thet är ej ringa konst at stifta sig i tiden.

2

Nu

Nu tu wälsignad dag bland alla Åbrens dagar/
Som denne dyra dag/ från Öster bryter op;
En dag/ en wacker dag/ som Himlen sielf behagar/
En dag som fylla må de andre dagars lopp.
Kung CARL Den Tolfstes Dag/ en dag förutan life
Som dubbelt firas bör i hela Swerges Rike.

Så fins och ingen bland Des Undersåter alla/
Som icke kämpewis sin frögd förklara wil/
I gansta Jormheim/ de spåna munnar lalla/
Och gråhårs hwita Mån de biuda åfwen til/
Af glädie utom sig om glädiens fördel tråta/
Som (hwad gör glädien ei?) sig i sin frögd förgåta.

Tu skäncker oss med lust/ tu låra dag tillsyllest/
Tu gifwer ymnoghet af glädiens underflöd.
En försmak bodar tu af Himlens hulla hyllest/
Tu åst wår mödas winst/ wår winnings öfwerflöd.
O! at man hundra År tig sådan finge räkna/
Och efter hundra År/ än hundra där til tekna.

Men efter Din förtienst hur' skal jag Dig undfåga?
Mig tycks en Himla Röst och tunga borde mig/
Om jag med Åkta färg/ Dig må Titt Låf tillåga/
Om jag til Titt beröm må sunga wårdelig;
Doch uti store ting som äre underbara/
Kan blåtta willian wår/ för fullt tillsyllest swara.

Stormächtigste Monarch benåda min begiäran
At jag med glada mig och glader ställa får.
Förwågra ej/ jag ber/ min Skalde-Mö den åran/
Tu wilst at Råd för Rätt en Konung bättre står.
Jag wil med menlös min/ wår fågnad för Dig nämna/
Och i Din Majestät Dig oberördan lämna.

Jag

139.
Jag kommer icke/ som de Adlingar af Zaba,
Med mycken Myrha fram/ med rötelse och gull/
Men som de Ambots Barn/ som ropa Baba Baba.
Tag nådige af mig up en hand af watten full.
Om jag fördristar mig de ord af andra låna/
Som til min ursåkt bäst för Thronen kunna tiena.

Jag har mitt oförstånd ej lärt med konst förgylla/
Ei dyrbar Stempel på falsk wahra hästa an.
Ei med oäkta namn en mager Vers upfylla.
Enfaldigt slätt och rätt/ jag skrifwer som jag kan.
Och ho som mer af mig wil åsta och begiära.
Han täncke/ Wären kan ei mogna fruchter bära.

Nu I som jag för mig/ med diupste wördnad/ skädar
Och hwilkas närwist alt mitt sinne håpet gör/
Hwars glada mine likwål all ynnest mig bebädar
Den så min fruchtan lit som wädret/ moln/ förstör:
Jag twiflar ei om gunst til mitt förhör af Eder/
Hwar om jag hwar för sig än lika wördsamt beder.

* * *
Eho som Solens Lins/ sitt wärde/ gifwa tänker/
Han öfwerwäge/ näst des Strålars deilighet/
Hwad oro Natten gör/ hwad möda mörkret skänker/
Så blifwer saken klar; Sorg sällhet prisa wet.
Eho sin motgångs Natt har ännat at förgåta
Kan bäst sitt glädie-haf med sorgens minne måta.

Wi sände ut wår hog at snarast sammanhåmta
In för förnuftes dom/ hwad oss har öfwergått/
Förbindet framgent Gud/ wår olycks flockor klämta/
Wi ha nu länge nog/ ty wår/ för rånnan ståt.
Wi ha nu länge nog känd Kriges heta låga.
Wår malörts kall den har/ oss warit skänkt med råga.

Om

12

Om wi med större straff än skole slås och agas/
Så återstår ei mer än at wi platt förgås.
Nei! Herre/ låt vår Arm med allo ei förswagas/
Men låt Tin arfwedel snart åter wedersfas.
Ach pröfwa än ett År hwad frucht det Trä't kan skaffa.
Tu kan än då få tid/ at när Tig tåckes straffa.

När hafwet stummas op/ och wågen skyhögt swäller/
När hela Himlen syns i limgeld smälta bort/
När wädres rif och risp/ i tyn och takel smäller/
Hur' mången gör då ei sin lefnadz facit kort.
Så war thet och med os til högsta gäle stridit.
Doch/ Himlen ware tack! at thet til råfft ej lidit.

War ej wår ångest stor/ wår wedermöda mycken?
Bedröfwelse satt främst/ ehwart man om sig såg/
Af Swerges Crono föll så många dyra Smycken/
Och hela Riket låg/ lik som i stål-tåg.
The Fasta lås sprang up af många Slott och Borger;
Och blacka Ryttaren han spädde sorg på sorger.

Tu andre Ståders pris/ min Barndoms första Boning/
Skull jag förglömma Tig som mig i luset brakt?
Ther jag i lindan låg i nöjes rika Wåning;
Ach nei! men af min mun så skal thet wara sagt:
At för'n jag glömmet mig så skal mig jorden gömma:
Och sen skal askan min i mulen mig berömma.

Ther fins en deilig Mö uti ett Förstendöme
Som wetter öster ut/ hwär de Careler bo/
Som om des wård och wakt/ ha warit ganska ömme/
Som tiena Konung CARL med oförliklig tro.
Then Jungfru står så skön och innom sine murar/
På hwilken grannen lik som Hök på Dufwan/ lurar.

Han

140
Han har och drifstat den obuden at besöka/
Han tänkte Mat för Måns/ war kräftigt här beret/
Men lustan plår ibland båd' harm och hat fördöka.
För Säckar och Canel blef honom Malört tet.
Och hur' han friar dierst til thenne sköna Borgen/
Dachtat sådant smek/ måst han dra af med Korgen.

Men lik som Bedlaren ei gienast modet tappar/
Wed första afflags winck; ja swares ei så just:
Så kommer han igen och på des portar klappar.
Ty mödan (som thet sägs) then hwäser skallmans lust.
Hwem får strax ösa gull/ med sällhets fulla gödpar;
Och hårdhet aldrabäst för omsorg sammen öpnar.

Så wil han henne sig med wåld och list inkräkta/
När i thes frihets tid thes Stierne strålad' än;
När som en Stierne-Stråhl för hennes Crona fäkta
När hon i armen slöt mång' tappre Swenske Män.
Men för sin Herre må hon alt med glädie wåga/
Och efter hwarken Pål ell' Petter föga fråga.

Hwar Mod och Manlighet af Råd och Dåd ledsagas/
Hwar klothet håller wakt/ och slughet står på lur/
Ther kan ens frihet ei så lätt och straxt betagas/
Then ofta frälsar sig som Foglen ur sin bur:
Men doch/ när en alleen/ then strider emot månge/
Så måste Frihet (bort all konst) bli maktens fänge.

Nu bäst thet grofwa folk wed wäldsamhet sig stöder
Sen hon sig föresatt at lida ren en Mö.
Så ber hon Tapperhet och Tro som twenne Bröder
At fäkta för sin Cranz. Ty sprutas eld och glö.
Så ofta som man hör thes murebräckar knalla
Sågs Ryttar hundra tals/ som hö för Lian/ falla.

A 3

Om

Om Bergen som där stå med mig kund' vittne bära/
Så sade the at jag i wårten intet skär.

När som tin owån sielf/ måst' lämna tig then åra/
At han af tine skott som måst' utmattad är.

Hwad görs mig så behof at siunga thenne wisa.
Mig tycks jag hör ett Liom at Bergen tig och prisa.

Och fast en twungen lys tin kinder är beröfwat/
Har wiljan oförkränkt/ doch spiernat ther emot.
Hwad wäld har satt i knut/ slig sönder oförtöfwat.
Och twång/ strart lägligt fins/ i Frihet söker bot.
Ett twunget sammanskott är ei frivillig gåfwa.
Hur' mången måste/ hwad han ei tänkt gie/ förlåfwa.

Rätt som April quartal med mörke skvar kommer/
Så kom tu Adla Må/ tig motgångs mörkret på.
En olycks winter dref/ ifrån tig glädiens Sommar/
Hur' kund' thet annors/ än thet med tig gick/ så gå?
Hur' kund' thet annars gå? hwar wäld och orätt råda/
Ther står ju Menlöshet om lif och gods i wåda.

Doch som ståndachtighet i nöden war tin Crona/
Så skal tu uri lust/ med Nåd bekröner bli/
War tapperhets Brocad, titt ännu hufwudbona/
Så skal tu äkta klapp af tappre händer si.
Kung CARL han sitter re'n til häst och til tig rider;
Tin glädie nalkas snart/ han kommer hwad thet lider.

Lik som man Dufwor blå ur Hökens skor förjagar.
Lik som från Fårens bröst man stiljer Ulfwens tan;
Så skal man tig en gång/ som nu titt wäld beklagar/
Som förjer endast at tu nog ei förja kan.
Så skal man tig en gång ur owåns fästtrax rycka
Hwar til med dubbelst ljud/ jag önskar/ lycka lycka!

Ach

14
Ach at jag finge snart på tina gränder tråda!
Ach at jag Herrans Huns orubbat där fing' see!
Så skull' min tunga så sitt Halleluja qwåda
At tine murars hwall/ skull' Frögde-genliad gie.
Jag wist' ei om jag så af glädie mer will' lefwa
Ell' döden platt från mig af glädie aldels jäfwa.

Så länge någon tid och wärlden ännu warar/
Så länge man af strid och örlog höra får/
Så låge någon Stad i striden sig förswarar/
Så länge någon Borg och präktig bygnad står/
Så skal' tu Wiborgs-Stad snart utan like prisas;
All trohet skal utaf tin trofasthet bewisas.

Och I som lika tro för Kungen låtet lysa/
Ehr skal med lika rätt ei mindre hugnad stie/
Ehr äros glantz then skal som tindrand' Stiernor blysa;
Ödödligheten skal Er Lager wårde gie.
I kysthets wåna Mör/ them jag ei må förtiga/
Om jag ei helt slår felt/ tu Reval och tu Riga.

Men I som med Ehrs blod/ Ehr Tapperhet beseglat/
Wed Edra Grifter/ skal ur Jorden Klar gå.
I them med Järnestol/ Ett låf skal blifwa präglat/
Hwars öfwerstrift af gull/ i gull skal lyda så:
Här hwila tappre ben/ som klädt ha/ Martis pilar;
Här hwila tappre ben/ hwars låford aldrig hwilar.

An mer/ en morgång wil ei giärna ensam trifwas/
Men lik som Sparfwen hålt i stora flockar far/
Så fölgs och plågor åt; thet kan ei så bestrifwas
Som tet mer klagas kan/ hwad Hof-Stat nöden har.
Och at för werlden wi skull' fyllest usle beta
Så måste Fåren sielf sin Herde efterleta.

Ed

Tå til en fremmand' Hiord wår milde Kung ledsagas/
Tå blef wår sidsta Frögd/ ur Swerget jagat ut.
Oß kom ett mörker an/ som aldrig wille dagas/
Wår natt den wårte til/ och dagen satt i knut.
En natt som tusend'falt fördubbla mänd' wår plåga/
Och ökte til wår nöd som ohan glödens låga.

Ek Elden far ur stål/ når man thet slår med hamrar
Så präskad' nöden ur wår' ögon tåre-lut/
Och sen sig natten bröt/ ur sine mörka Camrar/
Hwad war/ om icke dö/ war endast wårt beslut.
Ty Solen syntes som aldeles strida under/
Och Himlen ramma tu af ohörddt åstriedunder.

Hwad blef wår lust? en sorg; wår glädie? owåns agan.
Wår fågnad? fridz förlust. wår sällhet? uselhet.
Wår Högrids-drått? en säd. wår Jubel-sång? en klagan.
Wår håfwor? fattigdom. wår förra frögd? förtret.
Ja til at klaga kort; wår tröst war these orden:
Ach sälle the hwars ben nu hwila under jorden.

Hår ramas lägenhet utaf de falska släkter
Som aldrig lärt at stå wid hwarken ed/ ell' tro;
Then Frid i Saren slöts/ war som en båga brätter.
Så tänkte Daniken och hans åker skulle gro.
Men aldrig för'n han har i Skåne säden skurit/
Måst' han beklaga/ at hans åker misshwärt burit.

Ty skyndar han sig fort til sine Bunderförwanter/
Han tänkte Stade Stad/ stod honom gamla wål.
Ther har han åfwen gjort sig til en tid bekanter/
Men måst' wed Gadebusch betalat med god skäl/
Ther wåre sedan the af hunger warit slagne/
Mot afftied och mot tro tilsånga blefwo tagne.

Tå

142
Tå kan man tro/ war tid: för Önnen rof at söka/
För Biönnen suga blod/ för Råfwen watta Gåß;
Hwar wålde rider fram måst' ringhet ryggen kröka.
Så gick thet för/ här går thet åfwen sammales/
Wi twungoms til at bli/ wår owåns spott och wisa/
Och intet/ utan hopp; hopp/ war wår enda lisa.

Man hörde allmänt af the Etter-tungor tuggas:
At Swenste Gideon, sin ögon lagt igen.
Men nu lär sömnen/ af Er ögnehwarf/ snart gnuggas.
I olycks Foglar I/ och hårda samweh män.
I lären sielf Er fot/ i edra snaror wekka/
Och en gång blygas/ för Er munnars/ skarpa häkka.

Mig rinner bäst i ihog/ en Swea Rikes Fader/
Som nu på Zions Berg en Himmelsk pyrdna står;
Hur' thet/ når owån at hans ofärd ter sig glader/
Med honom gick/ som här med wårom Konung går:
The hade honom wål/ i säcken fångslig sluttit/
Men mynningen så had' the/ wår' än illa knutit.

Tu ting jag undra måst' / som all min undran winner;
Jag undra måst: Gudz Nåd och Kungens tålmod.
Gudz Nåd/ som honom frälst ther hämd i låga brinner.
Hans tålmod/ at han i hoppet stadig stod.
Och at i all then tid/ han warit oss beröfwat/
Ett ögnablick en gång/ ej gjort hans Siäl bedröfwat.

Når Stycken spelte fram/ och Eld ur Bommer blyste/
Når Kulor hagla ner/ mång mulen dag och natt/
Når dragne swärd och spiut/ ikring Hans hufwud lyfte/
Har Han sitt blotta bröst/ mot faran modigt satt;
Thet war/ tā Musul-män/ för röda råfwar/ tänka
Så wål gå at wår Kung/ at Swerget skull bli änka.

B

Men

Men fäfängt; fäfängt ha I anlagt all Er möda.
Gud ware ewigt låf! Kung CARL han lefwer än.
Så fick en tungor höst/ en härlig wärens gröda.
Ty glädiens åt Er frögd/ I trogne Swenste Män.
In mer/ han lefwer än/ och har i sine Länder/
Til allas frögd förbytt/ båd' Timurtasch och Bender.

Wälkommen Glädte-Sol/ wälkommen kom från Öster;
Ther du dig brutit fram/ utur den mörka sky/
Ro.n/ kom/wälkommen kom/ med tusend' Glädie-Röster/
Tin klarhets strimma nu/ hwar morgon ware ny.
Til wälkomst/ låte wi här alla Stycken knalla.
Thet wil war wördnad/ och Tin Nåd wil thet befalla.

Så obeskriplig sorg/ som oss kort fordom kränkte/
Then ifrån Jorden rått' alt up til Himlens sky/
Så obeskriplig frögd/ then dag oss trefalt kränkte/
Som med war Konung/ och Hans ankomst wille gry;
En dag som hutes oss/ uti war tunga lefnad/
Förnygra allas lif/ förnya allas trefnad.

Rätt som en Far/ den Far får wälförtienter beta/
Som i sitt öma bröst/ ett Faders hierta bär/
Han sätter Barnen/ som sin wördnad sielfwe weta/
I tusend' frögder/ när hans fara wunnen är.
Ja som när Makan ser sin Man/ ur fångslet dragen/
Så fågnade oss ock/ om icke mer/ den dagen.

I Folt som plån förut/ hwad sent skal hända gisa/
Ha I om Konung CARL så store under trot?
Hur' högt I op i loof/ förnustes Segel hisa/
Så ha på thetta diup I dock förgäfwes rot.
Så året fatt som sagt/ ehwad I tro ell' twiffe:
Han for/ Han flög/ Han kom/ och stanna i sitt Rike.

O Gud Allsmächtigste/ Tin Nåd är ganska mycken/
Tin godhet sträcker sig så wiidt/ som skyar gå/
Så wiidt som dundery hörs/ som Bergen står i stöcken/
Så wiidt som Ljung-eld lys/ som ondskan strämma må/
Så skal man efteråt out Herrans wisshet dömma;
Och änden kan som bäst begynnelsen berömma.

Tu HErre äst war Gud/ fast wi i blindhet famla.
Lell' wisar tina Nåd/ at tu äst ewigt hull.
Som Hönan/ sine Barn/ så wil tu oss församla;
För min skul/ säger tu/ ach ja! för mina skul/
Så wil jag them ännu/ båd' god och gunstig blifwa/
Och androm Afsworn/ ei af mina äro gifwa.

Så må tu icke tig/ tu matker Jacob, fruchta:
Och tu tu ringa hoop/ i ganska Israel.
Han lefwer än/ som kan the högmödz andar tuchta/
Han skal och än en gång tig gödra stor och säll.
Han skal ifrån sitt ruit ej Einsastakan stöta/
Men lik en Wingårdzman tig/ som sin Wingård/ stöta.

Sij! säger han/ som war/ och han som ewigt blifwer/
Jag hafwer gjort tig/ som en taggig tröstowagn/
Then nyss är skärpad up; Och swär uti min iswer/
At jag igenom tig/ skal således gödra gagn.
The höga Berg/ skal tu i stycken sönderstöta/
Och alt hwad ojämt är/ i stoft och grus förnöta.

Tu skal förströ them så/ at wädret them förskingrar/
O wäderflagor them/ som agnar pustar bort.
The skola spridas fring/ som snö på isen slingrar;
Och theras glädie skal/ som myggans lust/ bli kort.
Och än: jag är tin Gud förthenskul fruchta icke/
Och wil ei heller at; ty jag går med i sticke.

Nu Tu allena Tu/ som med tin Smorda wandrat/
Ther döden honom tätt in under ögon gått/
Och all hans farlighet/ i idel frögd förändrat/
Tå Han i marken/ har för våra skul klädt stött/
Tu wårdes/ som Tu sagt/ en gång Hans Horn uphöjda/
Och icke längre mer med hielpen utedröja.

Stårk honom i titt ord/ och i wår rena Låra/
Så hwarken lif ell' död/ må ledan ther ifrå.
Låt honom hådanåt/ som härtils henne båra/
Och i tin Christenhet/ en Christen Kung bestå.
Så wi ther wågens swall och hotad' at fördränka/
All motgångs farlighet/ för ingen fara tänka.

Om nöden pröfwat mod? hur' är titt mod tå pröfwat/
Tu Himmels Frende och tin Gudsbewårde wån?
Hielp Gud! när alt wårt hopp war of i tig beröfwat/
Så feltes tig/ ån tå slätt intet/ feltes tig ån:
Ur Ser bedröfwelser/ then Högste Gud tig hielper/
Och i then Sünde tig/ slätt ingen fara stielper.

Jag såg en Man som war på pröfwe-stenen spänter/
Och Herrans vredesskott the drabba alla tit.
Jag såg hans hopp och mod/ som twenne tro betänter/
Dog krita i sin hand/ och skref i andans nit;
Med löglig mun; tå han som måst war stadd i wåda/
The fyra orden fram: låt Gud allena råda.

När? Hwar? För hwad? Kan then i någon tid försträckas/
Som så sin käre Gud i trone liter på:
Sant är/ the Barn som måst sin Far och Moder tackas/
Them plå Föräldrar hållt/ i skålig aga slå.
Men thet är också sant så snart/ the them ha slagit/
Så har en kärlik lyf/ all sweda från them tagit.

Ther

144.
Then tancan föder frögd/ i våra hiertan inne:
Förtrostan låter ej sin Herre lida fall.
Men hwar/ som högmodz stum/ intagit har ens sinne/
Ther kan man se förut/ hwad ther af warda skall.
Så tron och J/ som mod af lyckans bistånd niute/
När hiulet hwälfwer om/ så är Er lycka ute.

J/ hwilkas händer är/ med ofskuldz blod bestänkte/
Som törsten efter mer/ men snårde i Ert hopp/
J lären/ medan Er/ Er' wärk ej blifwa stänkte/
Sielf rista af förtret/ Ert egit hierta op.
Och som J efter blod så länge törstat hafwa/
Så lär Er hämden/ i Ert egit blod begrafwa.

An trycks Kung CAROLS swård/ af sine Segrar ryka;
An har ej tidsens erg/ Hans wärje-udd utnöt/
An kan ej glömskans hand/ Hans wapne-frägd utstryka/
An ser jag öppna sår af them/ Hans Arm har stöt.
An wil then Högste/ med sin Smorda giöra under/
Och tå skal hwalars bröst bli mört/ och stört som tunder.

Tå skal til enighet the stälta hiertan böjas.
Frid och rättferdighet/ skal samna om hwar an.
San wänskap skal med tro/ af menlöshet förnjös/
Och lefwa kärlick/ lik som Hustrun med sin Man.
The låga wäningshus skal nöjet giöra rika/
Och fromhet ro en båt/ med samians hand tillika.

Tå skal af hwaras spiut man Ploge bilder smida/
Och Spinlen med sitt nåt skal wäfwa stölden full;
Tå skola blanke swård/ förrostas i sin stida.
Denighet och lif med allo liggia full.
Lik som en omvänd hand/ skal plågan från oss ryckas/
Och alt/ ehwad som hållt wi slå uppå/ skal lyckas.

B3

En

En Landtman skal i ro / snart Skogens bostap fälla.
Snart luftens fiäder- / så / ur trädens toppar stå.
Snart för thet tysta Folt / försät med krokas ställa.
Thet Folt som hyra hus i Neckens wida blå.
Snart åter under sång / sin rika åker skära /
Och så med lätta fiät / the tunga Åren bära.

En Kiöpmann skal sitt Skiep / ock hållt med trohet lasta /
Men aldrig ha behof af skadan blifwa wis.
Han skal i hwar en Hamn / ett wänligt Ankar kasta /
En skäligh winst skal bli / then aldrabästa prise.
Så skal för Capare man och få frit lovera.
När som en Swensk och Ryß / hwar annan creditera.

En Bokman / som nu hållt / sin forstighet wet tälja /
Skal måst / när minst han tror / i fulla wisthus gå;
Han skal sin lärda Bos / åt olärdt folk ej sälja;
Han skal ock wida wäg i rang, om rikdom stå.
Och om (en farlig sot) han wurmen lärt förgåta /
Så skal emot thet nog / som honom gifs / han tråta.

Med sällhet skal vårt Land / som med en ström / bekrönas
Wår Örtogård / skal grön af Lof / med sällhet stå.
Med sällhet skal wår sorg och ångslighet belönas /
Wi sku för utan swett / vårt Bröd med sällhet få.
Med sällhet skal then dag / ur forna dagar strida.
At fattigdomen får / med gylne stänger rida.

Så skal hon af förakt / i mycken åra råka /
När rättens fångsleband / i domen löses op.
När ofskuld på sin wäg / får fri och säker åta /
När wäld i starka band / blir fångslat utan hopp;
En omvänd werld / skal oss mer godt i glädie stänka
Än man i hastighet / som jag thet talt / kan tänka.

Och

145
Och arghet / som hos oss så länge warit waken /
Skal äntlig söka sig / til långa tider ro.
Så skal och sanning gå / ofskyldigt klädd och naken /
Man skal ens tal och swar för utan Eder tro.
Ach! gifwe Himlens Gud then gylne tid må komma /
När orden utan Konst / och tankarna bli fromma!

Men HErre ho må tå när tu så sticker lefwa /
Ho må af oss / som nu hwar annan se / thet se?
Doch / at jag intet må förmåtet mig inwefwa
Med them som troja at långt mera måste ske /
Så spår jag / tu som gör / ehwad tig hållt behagar /
Tu hinner wärkat ut i våra lifstidz dagar.

Förthen skul wil jag ock thet hållsta ej förgåta /
Ännu at för wår Kung och Riket bedia wäl.
För dig min Moderjord / som gier mig bröd at äta /
För dig Tu Landsens Far / som gör för namnet skäl.
Jag tröttnas wid min sång: men icke wid min wilja.
Och wiljan / wil jag skal / min sång / ej från mig skilja.

Gud fågne Dig Kung CARL med nåd och mycken hyllest.
Han gifwe Dig alt hwad Ditt hierta önska må.
Alt hwad Din Siäl begiär / Gud fågne Dig tilfyllest;
Gud låte sent Din Sol / bort til sin hwila gå.
Han låt ock sällhet snart om kring Din Spira grönsta.
Gud gifwe Dig mer godt än nånsin jag kan önska!

Så länge någon fins för Cron och Scepter råda /
Och under theras tyngd / med Manna mod bestå /
Så länge Solen oss / och wi få Solen skåda /
Sen Morgonrådnans Eld beprydt thet öfra blå /
Så skal man läfwa än / fast annat intet wore /
Kung CARL den Tofste / och i hela werlden store.

Och

Och I i Kungens Hus/ I Höga Kunga Släkter/
Som fylla heligt tal/ ett tal af Höga Tre/
Er önskar jag/ til bön i brinnand' andakt väkter/
Vår Gud; Trefaldighets trefaldig' signelse!
Gud låte ynnighet med strömmar til Er flyta!
När Er går wäl/ må os ej någon fördel tryta.

I Thronens Trogne Mån/ som närmst wed Kungen sitta/
Som skola hwit och svart/ hwar annan skilja frå/
Gud låte Er i Råd på sâne rådslag hitta/
Med them vårt Rike må/ och I i thy bestå.
Gud låte Edre Råd/ til Swerges bästa tjäna/
Så länge Kungar Råd/ af sine Råd må låna.

I som til Siöf och Land; för os/ Er wälfärd wäga/
Som hålla Lif och Blod til Rikens tjenst ospart/
Gud låte Er i Fält/ så fält och lyckligt tåga/
At I med Trummans ljud förströ all ondskas snart.
At hwar I fara fram/ Er Seger banden räcker
Och Fienden mot Er sin egen båga bräcker.

När wil tu Herre och the fagna än förlofa/
Som tu til tråldom stött i motgångs bitterhet?
Ach! wärdes theras band och ledior sönderkrofa!
In hwad them öfwer gåt tu bäst allena wet;
Låt them sitt Swenska bröd; i egna hyttor äta!
Och i sin Konung/ all sin förra sorg förgåta.

Men wi som flykta kring/ som strömm om stenen rinne/
Och såsom Foglar/ the ther utan nästen bo/
Gud låte snart os se/ at hwar sitt hemwist finner/
Och får ther han är född i stillhet niuta ro.
Och til at önska kort: Gud låt i Swerges Rike/
En hwar af hwarie stånd/ i sällhet ej ha like!

* * *

Ja

146
A/ Allsmächtige GUD hwars bud the wäldige ära/
Du försträclige Kung för hwem wi räddhoga bära/
Du äst härlig i Högd och Nåd här nedre bewisar/
Du tina under och kraft widt kring uti werldene wisar/
Jorden bäfwar och rörs när tu tig låter os höra/
Du kanst härliga ting rätt lätt uträtta och giöra/
Eld går utaf tin mun at thet syns lysa och liunga/
Jorden kastas i styn så bergen darra och gunga.
Wädret utur sina hål kan tu ordentliga kalla/
Och hwart til sitt rum med macht och wälde befalla/
Op uti högdene tu uti moln tig lönlige döljer/
Mörker är om titt tiäll och Ljus titt Ansichte höljer/
Stiernor/ Måne och Sol tin Himmel härlige pryda/
Eld/ Luft/ Watn och Jord tin röst enhälleli lyda/
Härlig och kärlig och rik/ stor starcker mächtig och prächtig
Äst tu i alt margfalt likwäl med syndare slächtig/
Ach så wårda dig om wår wälfärd trefnad och lycka/
Gif os glädie och frögd förtag hwad tine må trycka.
Gif os glädie och frögd/ wälsigna Rike och Ständer/
Gud gif Frid! Gif Frid/ gif snart! wår Nordiske Länder.

Til

^{ta}
Herr JACOB FRESE,

Öfwer den af honom/
uppå

Hans Kongl. Maj.^{tes}
Wår Allernådigste Konungs och Herres/

Konung CARL den XII:^{tes}

Högstfrögdefulla

Namn = Dag/

Som inföll den 28 Januarii 1715/

Medelst prydsamma

Swensta Rijn/

underdånigt hálne

O R A T I O N.

SEN Ryktet länge nog med falsk berättning farit/
Som orsak mången gång til mycken jåmmer varit/
Kom i en lycklig stund / den Post som med sig bar;
At Kongen friskt och sund til Stralsund kommen war.
Hwad hierta war som då af glädie icke rördes?
Och halfwågs utom sig af frögde tankar fördes;
Wårt leda öde säggs til bättre öde bytt/
Wi finge hopp igen och lif som lif på nytt.
Den Frögd har som jag wet/ Herr FRESE, fört Er penna;
Man kan des werkan klart af Edra infall känna.
Så låter Skalden se hwar Konsten i består/
Och skrifwer ingen rad som ei af hiärtat går.

SOPH. EL. BRENNER.

147.
REDITUM
AUGUSTISSIMI MONARCHÆ,
CAROLI DUODECIMI

A TURCIS Ad SUOS,

SVADA METRICA,

CELEBRANTI,

VIRO JUVENI POLITISSIMO,

JACOBO FRESE,

ADPLAUDIT.

Ecce renascentes pandunt sua limina Musæ
Et nitidum nobis reddit Apollo diem.
Diversi coeunt uno sub climate vates,
Et focium focio carminis unit amor.
Nam Carolo Magno virtutum stemmate major
CAROLUS, in regni limine lætus, adest.
Venit Hyperboreæ clarissima gloria terræ
Destina Svediæ, firma salusque gregis.
Venit, iô venit, quem per discrimina mille
Duxerat incolumen dextera mira Dei.
Præpete Stralsundam CAROLUS venit ocior euro,
Mellea quo nobis spes redeunte redit.
Sic qui crediderant vix nasci gaudia posse,
Jam lætabundi gaudia nata vident.
Gaudia quæ celebrat nemo vix svavius alter,
Quam tu, cui Phœbi est fertile, FRESE, caput.
Hoc genii dotes quid possint carmine monstras,
Carmine, quo Svionum publica vota canis.
Mellifluam porro Venam tibi fundat Apollo;
Docta per ora Virum te tua fama vehat.

POSSIET.

Til
Herr JACOB FRESE,

Då
Hans ORATION
Genom Trycket

Blef
Allmän.

SIn Poësie at jämfä så /
At ingen kan den klandra på /
Där han använder mången flit;
Men hinner sent ell' sällan tit.
Och tro at hwen den konsten nåt /
Naturen ej til Stiuf-Mor fāt.
Här hos jag dock den tanken har.
At ingen uti lata bär /
Kan något sådant Wärf framte /
Som allom nöje kunde gie.
Herr FRESE med mig vittne bär /
At saken så bestaffad är;
Jag må ej tro hans vittne wett
Uppwuxit utan ungdoms swett.

Doch hwad han således har förwärf
Ar först utaf Naturen ärf.
Er lofwar Ridderstapets Gal.
Er lofwar sielf Ett wackra tal.
Er lofwar / hwad som sällan ster:
Ett allmänt bifall lofwar Er.
Lef wäl i alt Ett lycklig war!
På Lärdom mödan intet spar /
Er Åre: Krans blir högt beröm /
När andras lof är blott en dröm.
Så blir och sidst Er mödas lön /
En ewig wänskap af vårt Rion.

Betoggar
En W:än.

Til den samma.

AX Er håg Herr FRES' at fria /
Til den wäna Mo Thalía?
Wackra Ungdom / waga't då;
Och så framt I der så Sorgen /
Den I aldrig fāt ell' få /
Gack til Venus Döttrar små /
Då så går jag wäl i borgen /
At I genast slippa Sorgen.

JOH. PET. FLACHSEEN.

